

Niels Waage · Lille Højbrøndsstræde 10 · 4000 Roskilde

Fhv. præsident for Retten i Roskilde

Telefon 46 36 59 57.

E-mail: waage@post3.tele.dk

Roskilde, den 15. marts 2017

Til Folketingets Transport-, Bygnings- og Boligudvalg.

Vedr. lovforslag L 142 (Forslag til lov om ændring af færdselsloven (Ændring af sanktionerne for kørsel i THC-påvirket tilstand og af regler om alkoholåse)).

Jeg tillader mig herved at rette henvendelse til Transportudvalget vedr. ovennævnte lovforslag. Indledningsvis kan jeg oplyse, at jeg har beskæftiget mig med spiritus- og narkokørsel i mange år, dels som dommer, dels som forfatter af en bog om reglerne om spiritus- og narkokørsel. Jeg har endvidere været formand for et lovforberedende udvalg, hvis betænkninger fra 2004 og 2007 har dannet grundlag for de gældende regler om sanktionerne for spirituskørsel og indførelsen af den gældende nulgrænse for euforiserende stoffer for motorførere.

Min henvendelse vedrører spørgsmålet om, hvad der skal ske med de personer, som **før** den påtænkte lovs ikrafttræden er dømt til ubetinget frakendelse af førerretten, og som ved lovens ikrafttræden stadig vil være frakendt deres førerret, men som *ikke ville have mistet førerretten, hvis deres sag havde været behandlet efter de nye regler.*

Som det vil være Transportudvalget bekendt, blev frakendelsessanktionen for bl.a. hash-kørsel skærpet dramatisk af Folketinget ved en lovændring i 2011. Herefter førte enhver kørsel med hash i blodet over bagatelgrænsen (0,001 mg THC pr. kg blod) til en ubetinget frakendelse af førerretten i 3 år, idet enhver overskridelse af bagatelgrænsen blev sidestillet med spirituskørsel med en promille over 1,20.

Det foreliggende lovforslag – der som bekendt bygger på en politisk aftale mellem samtlige politiske partier i Folketinget – bløder op på denne særdeles hårde retstilstand, således at det, når den foreslåede lovændring træder i kraft, alene vil være i de tilfælde, hvor niveauet af TDC i blodet overstiger 0,009 mg THC pr. kg blod (hvilket antages at svare til en alkoholpromille over 1,20), at der sker 3 års ubetinget frakendelse af førerretten (i første gangs tilfælde). Efter lovforslaget vil kørsel med et indhold af THC i blodet, der overstiger 0,003, men ikke 0,009 mg – svarende til en alkoholpromille i intervallet 0,51-1,20 – medføre betinget frakendelse af førerretten, mens kørsel med et THC-indhold i blodet, der overstiger den gældende bagatelgrænse på 0,001, men ikke 0,003 mg – svarende til en alkoholpromille i intervallet 0,21-0,50 – alene vil medføre et klip i kørekortet.

Imidlertid er lovforslaget begrænset til hashkørsler, der er først pådømmes *efter lovens ikrafttræden.*

Dermed kommer lempelsen af reglerne ikke de personer til gode, der tidligere er fradømt førerretten for hash-kørsel, og som ved lovens ikrafttræden stadig er fradømt førerretten for hashkørsel og fortsat vil være det i årevis, - i nogle tilfælde op til 9-10 år, *selv om de slet ikke ville have mistet førerretten, hvis deres sag havde været behandlet efter de nye regler.* Den politiske aftale indeholder intet om denne problematik, men den vedrører mange personer, formentlig flere tusinde, jf. nedenfor. I betragtning af, at de nye regler som nævnt bløder op på den voldsomme stramning af reglerne, der skete i 2011, kan jeg ikke forestille mig, at det skulle være et politisk ønske, at de nye regler ikke også kommer dem til gode, der allerede er dømt efter de gamle regler, og hvis førerret fremdeles er frakendt. Jeg blev kun bekræftet i denne antagelse, da jeg i går aftes fulgte 1. behandlingen af lovforslaget.

Rigsadvokaten satte den 31. august 2016 satte alle sager om hash-kørsel ved anklagemyndigheden og domstolene i bero, indtil de nye regler er vedtaget af Folketinget og trådt i kraft.

Ikke mindst derfor er det overraskende, at lovforslaget *ikke* indeholder en overgangsordning for de personer, der allerede var dømt for hash-kørsel før 31. august 2016. Problematikken er end ikke nævnt i bemærkningerne til lovforslaget, og jeg formoder at partiernes ordførere derfor ikke er opmærksom på problematikken, idet den ikke blev nævnt med ét ord under 1. behandlingen.

Baggrunden for, at lovforslaget ikke berører problematikken, fremgår af Transportministeriets kommenterede oversigt over hørings svar over et udkast til det foreliggende lovforslag, som vil være Transportudvalget bekendt. Her kommenteres et hørings svar fra Rigsadvokaten, der havde fundet det hensigtsmæssigt, hvis der i lovforslagets bemærkninger var blevet taget nærmere stilling til spørgsmålet om generhvervelse af førerretten for dem, der før lovens ikrafttræden måtte være idømt en langvarig ubetinget frakendelse for en kørsel, der efter lovforslagets regler måske kun medfører et klip i kørekortet.

Det fremgår af Transportministeriets kommentar, at ministeriet faktisk havde overvejet at tilføje lovforslaget en sådan overgangsbestemmelse, men at man afstod herfra, fordi Justitsministeriet havde vurderet, at en sådan bestemmelse vil medføre betydelige administrative meromkostninger for anklagemyndigheden og domstolene i et skønnet omfang af ca. 11 mio. kr., som der ikke er budgetmæssig dækning for. Transportministeriet tilføjede, at og at der i praksis ved lovens ikrafttræden alene vil være tale om tilfælde, hvor de relevante personer vil have mindre end 1 ½ år tilbage af en ubetinget frakendelse.

Oplysningen om, at en overgangsbestemmelse vil bevirke omkostninger på skønsmæssigt 11 mio. kr., viser, at det antal personer, der bliver tale om, er meget stort, formentlig flere tusinde. Jeg ved ikke, hvor store omkostninger, man har regnet med, at en enkelt sag ville indebære, men går man ud fra f.eks. 5.000 kr., vil der dreje sig om over 2.000 personer, når man går ud fra samlede omkostninger på 11 mio. kr. Hertil kommer imidlertid, at oplysningen om, at der i praksis alene vil være tale om tilfælde, hvor de relevante personer vil have mindre end 1 ½ år tilbage af en ubetinget frakendelse (hvilket i sig selv forekommer at være en lang periode), alene kan være udtryk for hovedreglen. Der findes også tilfælde, hvor personer, der er frakendt kørekortet i 5 eller 10 år efter de nugældende regler, ikke ville være frakendt kørekortet ved en anvendelse af de nye foreslåede regler.

I det følgende vil jeg gennem nogle eksempler illustrere, hvad det vil indebære, at der ikke gennemføres en overgangsordning, der tager hensyn til de personer, der er (endeligt) frakendt førerretten for hash-kørsel før lovens ikrafttræden:

Eksempel 1:

Første gangs hash-kørsel med 0,002 mg THC pr. kg. blod.

A og B kører begge (første gang) hashkørsel 0,002 mg THC pr. kg blod den 1. juli 2016. A vedtager udenretligt 3 års ubetinget frakendelse med virkning fra 1. august 2016. B vil ikke vedtage førerretsfrakendelse, så hans sag sendes i retten, hvor den ikke når at blive behandlet, før hash-sagerne sættes i bero (31. august 2016). Den 1. august 2017 (efter at lovændringen er trådt i kraft) idømmes B et klip i kørekortet. B mister således ikke sin førerret, hverken betinget eller ubetinget.

A er derimod stadig frakendt førerretten ubetinget i yderligere 2 år fra 1. august 2017.

Eksempel 2:

3. gangs hash-kørsel med 0,008 mg THC pr. kg. blod

A og B er begge dømt for hash-kørsel over bagatelgrænsen i 2009. De idømmes begge i 2012 for en ny tilsvarende hash-kørsel 5 års ubetinget frakendelse af førerretten (da der er tale om 2. gangs hashkørsel). De kører nu begge for 3. gang hashkørsel i januar 2016 med 0,008 mg THC pr. kg. blod.

A indkaldes til et retsmøde i anledning af kørslen i januar 2016 og idømmes (takstmæssigt) 1. august 2016 **10 års ubetinget frakendelse af førerretten.**

B udebliver fra et retsmøde og opnår dermed, at hans sag bliver udsat, således at den først pådømmes efter lovændringen, f.eks. 1. august 2017. Da hans hash-kørsel er i intervallet 0,003- 0,009 mg pr. kg blod, slipper han med *betinget frakendelse* af førerretten, idet hash-kørslerne begået i 2009 og 2012 ikke tillægges gentagelsesvirkning efter overgangsbestemmelsen i ændringslovens § 2, stk. 3.

A er derimod stadig frakendt førerretten ubetinget i yderligere 9 år fra 1. august 2017.

Eksempel 3:

Spirituskørsel med en promille på 0,60 efter dom for hashkørsel

A og B kører begge spirituskørsel med en promille på 0,60 i december 2016. Dette ville isoleret betraget medføre betinget frakendelse af førerretten. Imidlertid var de begge i 2013 frakendt førerretten ubetinget i 3 år for hashkørsel over bagatelgrænsen. På grund af gentagelsesvirkningen af hashdommen idømmes de begge 3 års ubetinget frakendelse for spirituskørslen den 1. februar 2017. A modtager sin dom, der dermed bliver endelig. B anker sin dom til landsretten, der først afgør sagen efter lovændringens ikrafttræden den 1. august 2017. Nu får B glæde af overgangsbestemmelsen i ændringslovens 2, stk. 3, idet hash-dommen fra 2013 ikke længere har gentagelsesvirkning. Spirituskørslen i december 2016 betragtes derfor som et første gangs tilfælde, og landsretten idømmer B betinget frakendelse af førerretten.

A er derimod stadig frakendt førerretten ubetinget i 2½ år fra 1. august 2017.

Jeg vil mene, at de tre eksempler taler for sig selv, og at det vil vise sig, at det er helt uholdbart, at lovforslaget ikke indeholder overgangsregler, der sikrer, at de lempeligere regler, der følger af en vedtagelse af lovforslaget, også bliver til gavn for de mange personer (som ovenfor nævnt formentlig flere tusinde), der ved lovens ikrafttræden stadig er frakendt deres kørekort for hash-kørsel (eller på grund af tidligere hash-kørsel, jf. eksempel 3), men som *slet ikke ville have mistet kørekortet*, hvis deres sag havde været behandlet efter de nye regler. Jeg finder endvidere, at det klart strider mod *principperne* for, hvorledes lempelser i det strafferetlige sanktionssystem normalt behandles, at der ikke gennemføres en overgangsordning, jf. f.eks. straffelovens §§ 3 og 4, der er omtalt i bemærkningerne til lovforslaget.

En overgangsordning kunne f.eks. gå ud på, at alle, der før lovens ikrafttræden er frakendt kørekortet ubetinget for hashkørsel, og hvor frakendelsestiden endnu ikke er udløbet, automatisk får konverteret den ubetingede frakendelse til en betinget frakendelse. Hvis dette gøres til en generel ordning, vil det næppe indebære de meget betydelige omkostninger, som Justitsministeriet har skønnet. En sådan ordning vil betyde, at de pågældende får deres kørekort igen, når de har bestået en køreprøve, samtidig med, at de i gentagelsestilfælde er udsat for en strengere sanktion, end det ville være tilfældet, hvis de var sluppet helt fri for frakendelsessanktionen.

Den manglende bevillingsmæssige dækning til at behandle sager om generhvervelse af førerret på grund af de nye regler kunne vel i øvrigt imødegås ved at indføre en gebyrbetaling for ansøgning om generhvervelse.

Hvis Transportudvalget måtte ønske, at jeg uddyber ovenstående ved personligt fremmøde for udvalget, stiller jeg mig gerne til rådighed.

Med venlig hilsen

Niels Waage